

Mál nr. 290/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð.

Gögn.

57. Málskot dags. 23. ágúst 2023 ásamt fylgiskjölum.
58. Bréf V dags. 14. september 2023, ásamt fylgiskjölum.
59. Viðbótarathugasemdir M dags. 22. september 2023, ásamt fylgiskjali.
60. Viðbótarathugasemdir V dags. 5. október 2023, ásamt vátryggingarskilmálum og tölvupósti X, dags. 30. september 2023.
61. Seinni viðbótarathugasemdir M dags. 24. október 2023 vegna nýrra gagna með viðbótarathugasemdum V.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi óskað eftir þjónustu X við að losa stíflu úr frárennislögn við húseign hennar. Hinn 30. nóvember 2022 var unnið við það af hálfu X og saurblandað vatn fór upp um niðurfall í kjallara húseignar M. Í málskoti kemur fram sú lýsing atvika að frárennislögn hafi verið mynduð og skorið úr henni og í kjölfarið hafi X dælt miklu vatni inn í lögnina án þess að gæta þess að ekki myndi dælast upp úr lögninni eða hún væri í reynd laus við stíflur.

Í lýsingu X af atvikum kemur fram að starfsmenn X hafi myndað frárennislögnina og þannig séð rót í lögninni inni á lóð húseignar M. Starfsmenn X hafi þá notað svokallaðan rötarskera með slöngu sem knúinn er áfram með vatni í þeim tilgangi að skera rótina niður. Í skýringum X kemur fram að starfsmenn X hafi ekki vitað af nokkru magni blautþurrka í lögninni og verið var að dæla vatni í lögnina hafi blautþurrkurnar myndað tappa í lögninni sem hafi gert það að verkum að vatn náði ekki í brunn heldur hafi farið upp um niðurfall á húseign M og þar sem lögnin hafi verið stífluð hafi vatnið verið blandað saur.

M telur að X beri ábyrgð á tjóni á húseign sinni með því að dæla miklu magni vatns inn í lögnina án þess að gera frekari ráðstafanir til að koma í veg fyrir að vatn dældist upp um niðurfall í húseign M.

V hefur hafnað bótaskyldu og vísar til þess að X beri ekki hlutlæga ábyrgð á tjóni M og ekki sé sýnt að tjón M sé hægt að rekja til saknæmrar og ólögmætrar háttsemi starfsmanna X. V vísar til þess að ekki hafi verið nokkur leið fyrir starfsmenn X að sjá blautþurrkur í frárennislögn á lóð M og að þeir hafi fylgt viðurkenndu verklagi við vinnu sína. V bendir á að vatni hafi ekki verið sprautað inn í lögnina heldur hafi rötarskeri verið knúinn af vatni og sé það venjuleg framkvæmd. Einnig telur V að í raun megi rekja tjón til háttsemi M þar sem nokkru magni af blautþurrkum hafi verið sturtað niður klósett í húseign hennar og hafi það að minnsta kosti átt þátt í að tjón varð, auk þess sem bannað sé að sturta þeim niður klósett.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að ítrekun þess að M hafi verið að heiman þegar starfsmenn X hafi verið að störfum og viti ekki hver vinnubrögð þeirra voru. M hafnar skýringum V á málsatvikum og vísar til þess að engin könnun hafi farið fram af hálfu V á ástæðum þess að flæddi upp úr niðurföllum húseignar M. Einnig vísar M til þess að starfsmenn X séu sérfræðingar í losun stíflna í lögnum en ekki hún og ekki hafi komið fram fullnægjandi skýringar á því hvers vegna lögn var ekki mynduð betur áður en ráðist var í aðgerðir, en telja verði það hluta af aðgæsluskyldu X. Einnig hafnar M því að sannað sé að blautþurrkur hafi stíflað lögn eða að tjón hennar sé hægt að rekja til saknæmrar háttsemi hennar sjálfrar. Einnig vísar M til sakarlíkindareglu og sönnunarbyrði sérfræðinga þannig að tjón hafi ekki orðið nema vegna háttsemi starfsmanna X og beri X sönnunarbyrði um að aðferðir hans hafi verið forsvaranlegar og aðgæsluskyldu hafi verið gætt. Einnig bendir M á að fyrirsvarsmaður X hafi gengist við því að um mistök hans hafi verið að ræða og tilkynnt tjón til V í því skyni að tjónið yrði bætt. Með viðbótarathugasemdum M fylgir greinin: „Advancement in flushable wipes: Modern technologies and characterization.“

Í viðbótarathugasemddum V kemur m.a. fram að félagið telji að sakarlíkindareglan eigi ekki við í málinu. Einnig er því mótmælt starfsmenn X hefðu átt að mynda frárennislögn báðu megin frá og vitnar til tölvupósts frá X, dags. 30. september sl. um að ekki sé hægt að mynda lögn sem er full af saur eða drullu þar sem slíkt setjist á linsu myndavélarinnar með þeim afleiðingum að ekkert sést. Einnig ítrekar V að mikið magn blautþurrka hafi verið í frárennislögn og að háttsemi M sé frumorsök tjóns. Einnig bendir V á að þó að starfsmenn X hafi aðstoðað við þrif og annað eftir tjónsatburð þýði það ekki að bótaréttur hafi stofnast úr ábyrgðartryggingu X.

Í seinni viðbótarathugasemddum M kemur m.a. fram að skýr orsakatengsl séu milli framkvæmdar X og þess að saur fór að fljóta um í húseign hennar þar sem hann hafi ekki flotið þar um áður en X fór að vinna við að losa stíflu í frárennislögn. Eftir að X hafi unnið við lögnina hafi hins vegar húseign M fyllst af saur. M ítrekar fyrri sjónarmið sín um að sönnunarbyrði hvíli á X um málsatvik og að verklag hafi verið fullnægjandi. Ekki liggi skýrt fyrir að blautþurrkur hafi verið í frárennislögn auk þess sem hvergi komi fram í lögum eða reglugerðum að bannað sé að setja þær í klósett.

Álit.

Í váttryggingarskilmálum ábyrgðartryggingar X hjá V er tekið fram að váttryggingin taki til skaðabótaábyrgðar sem falli á váttryggðan m.a. vegna skemmda á munum. Til þess að slík skaðabótaábyrgð sé staðreynd í máli M þarf að liggja fyrir fullnægjandi sönnun fyrir því að tjón M sé hægt að rekja til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á. Sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu ber sönnunarbyrði um það.

Í þessu máli er ágreiningur um hvort vinnubrögð starfsmanna X hafi verið ófullnægjandi við það að losa stíflu í frárennislögn. Ekki liggja fyrir aðrar lýsingar af háttsemi starfsmanna X en frá fyrirtækinu sjálfu, þ.e. að við vinnu við að losa stíflu úr frárennislögn hafi verið notaður rötarskeri sem knúinn hafi verið af vatni og þannig hafi farið vatn inn í lögnina í því skyni að losa stíflu sem þar hafi verið. Ágreiningur er um hvort blautþurrkur hafi verið í frárennislögninni og að þær hafi myndað tappa í lögninni sem komið hafi í veg fyrir flæði vatns frá frárennislögn út í brunn ásamt því sem stíflaði lögnina. Einnig er ágreiningur um hvort nægar ráðstafanir hafi verið gerðar við myndatökur af lögninni.

Ekki liggja fyrir upplýsingar um hvernig rétt er að bera sig að við þær aðstæður sem uppi voru á tjónsdegi í þeim skilningi að ekki liggur fyrir sérfræðiálit sem hnekkir lýsingum X á orsökum tjóns M eða að vinnubrögð starfsmanna X hafi verið með einhverjum hætti ófullnægjandi. Skaðabótaábyrgð X getur komið til vegna sakarreglunnar eða eftir atvikum reglunnar um vinnuveitandaábyrgð skv. reglum íslensks skaðabótaréttar um skaðabótaábyrgð. Ekki verður byggt á sakarlíkindareglu, enda ekki sýnt að slík regla gildi um ábyrgð X. Við sakarmat ber að líta til þess að starfsmenn X sinna sérfræðipjónustu en ekki verður litið svo á sú sérfræðipjónusta snúi sönnunarbyrði að öllu leyti við hvað varðar skilyrði um sök, sem er grundvöllur þeirra bótareglna sem áður var vísað til, þ.e. sakarreglunnar og reglunnar um vinnuveitandaábyrgð. Til þess að háttsemi teljist saknæm þarf að t.d. liggja fyrir að vikið hafi verið frá viðurkenndu verklagi eða aðgerðir starfsmanna X hafi með einhverjum hætti verið gáleysislegar m.v. stöðu þeirra. Til þess að staðreyna það þarf meira en þá staðreynd að saur hafi flætt upp úr niðurfalli húseignar M, sem ekki hafi verið þar áður en reynt var að losa um stíflu í frárennislögn. Engin gögn liggja fyrir sem styðja kröfur M um að starfsmenn X hafi sýnt gáleysi við störf sín eða að tjón á húseign hennar megi rekja til atvika sem X ber að öðru leyti skaðabótaábyrgð á. Hallann af slíkum sönnunarskorti ber M sem hefur ekki með nægilega skýrum gögnum sýnt fram á skaðabótaábyrgð X og á því ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 31. október 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir